

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 415/2561

พนักงานอัยการคดีเยาวชน และครอบครัวจังหวัดนราธิวาสโจทก์ นายชุลกีฟลี มาดีเยาะจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15, พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ, ป.อ. มาตรา 78, พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 142, พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 145, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 21, ป.อ. มาตรา 29, พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาตรา 145, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 8, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 57, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 67, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 91, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 102, พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1, ป.อ. มาตรา 32, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 75, ป.อ. มาตรา 30/1

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง 57, 67, 91 พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง ลดมาตราส่วนโทษและลดโทษกึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา 78 คงจำคุก 5 เดือน และปรับ 7,000 บาท อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 142 (1) เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา ขั้นต่ำ 6 เดือน ขั้นสูง 9 เดือน นับแต่วันมี คำพิพากษา หากจำเลยอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์แล้วยังเหลือระยะเวลาฝึกอบรมเท่าใด ให้ส่ง จำเลยไปจำคุกในเรือนจำ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับ ให้ส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมที่ศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา แทนค่าปรับแต่ไม่เกินหนึ่งปี ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 145

คำพิพากษา

โจทก์ยื่นคำร้องว่า พันกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาที่จำเลยจะต้องชำระค่าปรับ ต่อศาลแล้ว แต่จำเลยยังไม่ชำระค่าปรับ ขอให้ออกหมายบังคับคดี นั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุม เห็นว่า โจทก์ไม่ได้อุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านการใช้ดุลพินิจของศาลชั้นต้นส่วนนี้ว่าไม่ชอบอย่างไร ทั้งมาตรา 145 เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้กับเด็กหรือเยาวชนที่ต้องโทษปรับ ไม่ว่า จะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม โดยบัญญัติชัดเจนว่า ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ ห้ามมิให้ ศาลกักขังเด็กหรือเยาวชนแทนค่าปรับ แต่ให้ศาลส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมตามเวลาที่ศาล กำหนด แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี เท่ากับเจตนารมณ์ของมาตราดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการ บังคับคดีในการชำระค่าปรับแก่เด็กหรือเยาวชนที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับว่าให้ใช้วิธีการสำหรับเด็ก และเยาวชนคือการส่งฝึกอบรมเท่านั้น หาใช่ใช้การกักขังแทนค่าปรับ หรือมุ่งบังคับในทาง ทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนแต่อย่างใด จึงเป็นบทบัญญัติที่ยกเว้น มาตรา 29 หากจำต้องใช้มาตราดังกล่าวแก่จำเลยตามฎีกาของโจทก์ไม่ เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาถึงวิธีการบังคับโทษปรับจำเลยไว้

ว่า หากไม่ชำระค่าปรับ ให้ส่งตัวจำเลยไปฝากอบรมแทนค่าปรับไม่เกินหนึ่งปี ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 145 วรรคหนึ่งแล้ว จึงไม่มีกรณีต้องนำมาตรา 145 วรรคสอง ที่บัญญัติให้นำมาตรา 30/1, 30/2 และ 30/3 แห่ง ป.อ. มาใช้บังคับโดยอนุโลมในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องโทษปรับแต่ไม่มีเงินชำระค่าปรับมาใช้แต่อย่างใด ทั้ง พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 21 บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เพื่อดึงเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องโทษแทนค่าปรับได้ และ ไม่กระทบต่อการที่ศาลยังผู้ต้องโทษแทนค่าปรับ เมื่อจำเลยมิได้ชำระค่าปรับและยังมิได้ถูกกักขัง โจทก์จึงสามารถขอออกหมายบังคับคดีได้ ศาลฎีกา เห็นว่า มาตรา 21 วรรคสาม ดังกล่าวหมายถึง กรณีที่กักขังแทนค่าปรับตาม ป.อ. มาตรา 29 แต่คดีนี้ศาลชั้นต้นกำหนดให้ใช้วิธีการสำหรับเด็ก คือ หากไม่ชำระค่าปรับ ให้ส่งจำเลยไปฝากอบรมแทนค่าปรับ ตามพ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาตรา 145 วรรคหนึ่ง โดยเฉพาะ กรณีจึงไม่อาจนำวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาตราดังกล่าวมาใช้บังคับได้ แม้ว่าจำเลยจะยังมิได้ชำระค่าปรับ และมีได้ถูก ฝากอบรมแทนค่าปรับ ที่ศาลชั้นต้นยกคำร้องขอของโจทก์จึงชอบแล้ว อนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นที่เปลี่ยนโทษจำคุกจำเลยเป็นส่งตัวไปฝากอบรมมีกำหนดขั้นต่ำ 6 เดือน ขั้นสูง 9 เดือน นับแต่วันพิพากษา หากจำเลยอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์แล้วยังเหลือระยะเวลา ฝากอบรมเท่าใด ให้ส่งจำเลยไปจำคุกในเรือนจำ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับ ให้ส่งตัวจำเลยไป ควบคุมเพื่อฝากอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 9 จังหวัดสงขลา แทนค่าปรับแต่ไม่ เกินหนึ่งปีนั้น ไม่ชัดเจนเรื่องระยะเวลาจำคุกต่อ และระยะเวลาฝากอบรมแทนค่าปรับ ศาลฎีกา เห็นควรแก้ไขให้ชัดเจน หากจำเลยอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ก่อนกำหนดเวลาฝากอบรมขั้นต่ำ โดย เห็นควรให้ส่งจำเลยไปจำคุกในเรือนจำเท่าระยะเวลาฝากอบรมขั้นต่ำที่เหลือ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 11/2560)คดีสืบเนื่องมาจาก โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ และความผิดต่อพระราชบัญญัติจราจรทางบก ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 4, 7, 8, 15, 57, 67, 91, 102 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 ทวิ, 157/1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 91 จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง, 57, 67, 91 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็น กระทั่งความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครอง จำคุก 1 ปี และปรับ 10,000 บาท ฐานเสพเมทแอมเฟตามีนแล้วขับรถจักรยานยนต์ การกระทำ ของจำเลยเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติจราจร ทางบกซึ่งเป็นกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 8 เดือน และปรับ 18,000 บาท ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ 17 ปีเศษ เห็นควรลดมาตราส่วนโทษให้ กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 จำคุก 10 เดือน และปรับ 14,000 บาท จำเลย ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 5 เดือน และปรับ 7,000 บาท อาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 142 (1) จึงให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งจำเลยไปฝากอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

เขต 9 จังหวัดสงขลา มีกำหนดขั้นต่ำ 6 เดือน ขึ้นสูง 9 เดือน นับแต่วันพิพากษา โดยให้หักจำนวนวันที่จำเลยถูกควบคุมอยู่ในสถานพินิจออกจากกระยะเวลาดังกล่าว หากจำเลยมีอายุครบยี่สิบสี่ปี บริบูรณ์เหลือระยะเวลาฝึกอบรมเท่าใดให้ส่งจำเลยไปจำคุกในเรือนจำ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับ ให้ส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา แทนค่าปรับ แต่ไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 145 ริมเมทแอมเฟตามีนของกลางที่เหลือจากการตรวจพิสูจน์ ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องว่า พันกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาที่จำเลยจะต้องชำระค่าปรับต่อศาลแล้ว แต่จำเลยยังไม่ชำระค่าปรับ อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาศาลได้โปรดออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยแทนค่าปรับต่อไป ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว พิจารณายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการแรกว่า พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 145 มิได้ห้ามมิให้ยึดทรัพย์สินแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 กรณีเด็กหรือเยาวชนต้องโทษปรับในการบังคับคดีเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนไม่มีเงินเสียค่าปรับ โจทก์ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของจำเลยใช้ค่าปรับได้หรือไม่นั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้องหลังจากลดมาตราส่วนโทษและลดโทษกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 5 เดือน และปรับ 7,000 บาท อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 142 (1) ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งจำเลยไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา มีกำหนดขั้นต่ำ 6 เดือน ขึ้นสูง 9 เดือน นับแต่วันพิพากษา โดยให้หักจำนวนวันที่จำเลยถูกควบคุมอยู่ในสถานพินิจออกจากกระยะเวลาดังกล่าว หากจำเลยมีอายุยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ เหลือระยะเวลาฝึกอบรมเท่าใดให้ส่งจำเลยไปจำคุกในเรือนจำ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้ส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา แทนค่าปรับ แต่ไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 145 นั้น โจทก์ก็ไม่ได้อุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านการใช้ดุลพินิจของศาลชั้นต้นส่วนนี้ว่าไม่ชอบอย่างไร ทั้งมาตรา 145 เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้กับเด็กหรือเยาวชนที่ต้องโทษปรับไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม โดยบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ ห้ามมิให้ศาลส่งกักขังเด็กหรือเยาวชนแทนค่าปรับ แต่ให้ศาลส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมตามเวลาที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี เท่ากับเจตนารมณ์ของมาตราดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับคดีในการชำระค่าปรับแก่เด็กหรือเยาวชนที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับว่าให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนคือการส่งฝึกอบรมเท่านั้น หากใช้การกักขังแทนค่าปรับ หรือมุ่งบังคับในทางทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนแต่อย่างใด จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดแย้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 หากต้องใช้มาตราดังกล่าวแก่จำเลยตามฎีกาของโจทก์ไม่ ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ประการต่อมาว่า โจทก์ใช้สิทธิขอบังคับโทษค่าปรับจากจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30/1 มาตรา 30/2 และ 30/3 ได้เพราะกรณีนี้จำเลยยังไม่มี การชำระค่าปรับและศาลยังมิได้อนุญาตให้ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ โดยขอออก

หมายบังคับคดีแก่จำเลยอีกส่วนหนึ่งเท่านั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาถึงวิธีการบังคับโทษปรับจำเลยไว้ว่าหากไม่ชำระค่าปรับให้ส่งตัวจำเลยไปฝากอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 9 จังหวัดสงขลา แทนค่าปรับไม่เกินหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 145 วรรคหนึ่งแล้ว จึงไม่มีกรณีต้องนำมาตรา 145 วรรคสอง ที่บัญญัติให้นำมาตรา 30/1, 30/2 และ 30/3 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลมในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องโทษปรับแต่ไม่มีเงินชำระค่าปรับมาใช้แต่อย่างใด ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น ที่โจทก์ฎีกาประการสุดท้ายว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2550 มาตรา 21 บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องโทษแทนค่าปรับได้ และไม่กระทบต่อการที่ศาลสั่งผู้ต้องโทษแทนค่าปรับ เมื่อจำเลยมิได้ชำระค่าปรับและยังมิได้ถูกกักขัง โจทก์จึงสามารถขอออกหมายบังคับคดีได้นั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า มาตรา 21 วรรคสามดังกล่าว หมายถึงกรณีกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 แต่คดีนี้ศาลชั้นต้นกำหนดให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กคือ หากไม่ชำระค่าปรับให้ส่งจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมแทนค่าปรับตามวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาตรา 145 วรรคหนึ่ง โดยเฉพาะกรณีจึงไม่อาจนำวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวดังกล่าวมาใช้บังคับได้ แม้ว่าจำเลยจะยังมีได้ชำระค่าปรับ และมีได้ถูกฝึกอบรมแทนค่าปรับตามฎีกาของโจทก์ดังกล่าวก็ตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของโจทก์มานั้น ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นที่เปลี่ยนโทษจำคุกจำเลยเป็นส่งตัวไปฝึกอบรมมีกำหนดขั้นต่ำ 6 เดือน ขั้นสูง 9 เดือน นับแต่วันพิพากษา หากจำเลยมีอายุยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ เหลือระยะเวลาฝึกอบรมเท่าใดให้ส่งจำเลยไปจำคุกในเรือนจำ และหากไม่ชำระค่าปรับให้ส่งจำเลยไปฝึกอบรมแทนค่าปรับแต่ไม่เกินหนึ่งปีนั้น ไม่ชัดเจนเรื่องระยะเวลาจำคุกต่อ และระยะเวลาฝึกอบรมแทนค่าปรับ เห็นควรแก้ไขให้ชัดเจน พิพากษายืน แต่หากจำเลยอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ ก่อนกำหนดเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำ ให้ส่งตัวจำเลยไปจำคุกในเรือนจำเท่าระยะเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำที่เหลือ และหากไม่ชำระค่าปรับให้ส่งจำเลยไปฝึกอบรมแทนค่าปรับ 1 ปี

องค์คณะ

ชัยยุทธ ศรีจันทน์ · พิศล พิรุณ · พิศิณธุ์ สุดลาภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/415/2561>